

Jordi Pujol. EXPRESIDENT DE LA GENERALITAT

«No podrem col·laborar amb Zapatero si aquí som oposició a un govern socialista»

Falten tres setmanes per al dia d'anar a votar i Jordi Pujol no perd passada de la campanya des del seu despatx del passeig de Gràcia de Barcelona. Es declara «enretirat» i diu que ara ha de demanar permís als seus per fer algunes coses, però mana, dirigeix i influeix

MANUEL CUYÀS / Barcelona

● Les enquestes són favorables a CiU. Per Tots Sants la federació pot fer un bon paper.

—«No n'hi ha prou de fer un bon paper. Ens cal guanyar de manera suficient per poder governar, i per això ens cal un gran esforç, d'ara a l'1 de novembre, i comptar amb la gent que fa tres anys no ens va votar i ara ho pot fer. No hi ha res guanyat, encara.»

El ciclista a la cruïlla

—Vostè diu últimament que ens trobem en una cruïlla.

—«Es tracta d'una cruïlla situada en un camí que fa pujada. En aquest camí costa amunt i en aquesta cruïlla posem-hi la figura d'un ciclista.»

—La metàfora del ciclista.

—«Primer de tot, cal que el ciclista, enmig de les diverses direccions que li ofereix la cruïlla, encerti la correcta i descarti les equivocades.»

—El ciclista és el país.

—«És Catalunya.»

—I encertar la direcció correcta és votar CiU?

—«La direcció equivocada és votar el tripartit.»

—La metàfora, fins ara, és clara.

—«Però no oblidem que anem de pujada. Aquest ciclista, que és Catalunya, ha de saber canviar el pinyó.»

—No votar el tripartit?

—«El país està bé de cames. O bastant bé. I de força física, també. Creixem un 3,5%, el teixit econòmic és bo, un 28% de les inversions espanyoles són catalanes, hem fet un diccionari català-sànskrit... Però no estem bé de moral. En tres anys ens hem desacreditat. Els que ens observen des de fora però amb coneixement del país i amb comprensió i interès em parlen de dos efectes negatius, de dues fractures. Una és el desconcert i la disminució de la nostra autoestima. Jo dic que els

Jordi Pujol al seu despatx del passeig de Gràcia. / ANDREU PUIG

catalans no ens hem agraït. L'altre és de portes enfora, sobretot cap a Espanya. Hem perdut prestigi i consideració. Ens valoren menys. Tot això ho hem de recuperar, a casa i a fora de casa. Necessitem un líder, que és el que necessiten els ciclistes quan corren en equip. Un líder que no tingui por. I que, si en té, la dissimuli. I necessitem que l'equip respongui.»

Els lideratges

—Vol dir que la figura del gran líder no ha anat molt de baixa, en la política catalana?

—«És una fantasia dir que no calen líders. Artur Mas és un bon líder. Sempre ho he cregut. Com-

prendrà que si no fos així no l'hauria proposat com a successor. I no me'n peneixo, al contrari. És un líder que té un bon equip. Fa tres anys tothom vaticinava que CiU es trencaria, que es desfaria. Si no ha estat així i si ara té possibilitats de fer això que vostè en diu un bon paper és per la feina ben feta d'aquest equip liderat per en Mas.»

—Es diu, de totes maneres, que ha arribat el torn dels gestors.

—«Sap per què alguns parlen tant de gestió? Vol que li ho digui? Perquè en tres anys no n'hi ha hagut.

La Generalitat ha de ser una gran gestoria però no n'hi ha prou amb això. El seu govern ha de tenir un

programa i un projecte de país. I aquestes dues coses han de sorgir d'un sentiment i han d'estar guiades per la il·lusió i l'ambició. Es necessita un bon govern i un bon lideratge. Hi ha d'haver sentit de país, recuperar l'orgull de país. Si ens limitem a la gestió o a la política en el sentit estRICTE de la paraula, és a dir, sense vocació de construcció i projecció nacional, ens convertirem en una autonomia sense personalitat, sense força, sense passió, sense ambició. Serem anònims, anirem tirant, serem un més del grup.»

—Els dos grans partits, el PSC i CiU, es presenten havent fet un relleu generacional molt gran.

—«La gent de CiU és, conceptualment i d'arrel, la mateixa de sempre. Mas ve d'una família catalanista, demòcrata. Els seus col·laboradors, també. UDC i en Duran són els que sempre han estat. Al

allò que era competència de Catalunya, ho va fer el nostre govern. Ara li faré portar un article de Salvador Cardús que va sortir l'altre dia a *La Vanguardia*.»

L'entrevista té lloc al

LA IMMIGRACIÓ

Si no fem una bona política d'integració —i no només d'exaltació de la diversitat— pot passar que en el futur els catalans siguem minoria a Catalunya

ELS RELLEUS

A CiU som la gent de sempre. El PSC ha canviat de matriu

PSC el tall ha estat molt més important, més profund. El PSC ha canviat de matriu.»

—Diuen els líders socialistes que ara, després de molts anys de parlar de les essències, és l'hora del catalanisme social.

—«Quan en Montilla encara havia de néixer, jo, a principi dels anys cinquanta, ja deia que el catalanisme és necessàriament social. Tothom m'ha sentit dir sempre que, a Catalunya, primer són les persones. Fins i tot va ser el lema d'una campanya electoral nostra: *Catalunya primer i A Catalunya, primer les persones*. Parlar a aquestes alçades de catalanisme social és inventar la sopa d'all. Fa molts anys que està inventat i aplicat. ¿O no és catalanisme social haver fet la xarxa d'hospitals que avui tenim? ¿O el conjunt d'escoles? La implantació a fons de l'Estat del benestar, en

despatx que l'expresident té al passeig de Gràcia de Barcelona, en plena *mançana de la discòrdia*. Hem hagut de fer la trobada en dos dies perquè la primera hora se'ns va fer curta. Quan el segon dia vaig arribar al despatx era la tarda i em van fer esperar una mica perquè el president —a la seva oficina tothom li diu *president* perquè manté el títol— dinava. Dinava al seu despatx mateix. Un bistec i una amanida de tomàquet fets portar d'un restaurant veí. Al matí el president ha estat a Valls i ha arribat a Barcelona amb el temps just. Pujol truca sovint a un timbre que té sempre a mà. Cada cop que el fa servir treu el cap per la porta de la saleta on ens trobem un uixer o una secretària. De vegades el president demana que s'apugi o s'abaixi l'aire, de vegades vol un cafè, però molt més sovint sol·licita un document. «Porti'm aquella conferència que

Jordi Pujol. EXPRESIDENT DE LA GENERALITAT

BAIXOS DE MORAL

“ No estem bé de moral. En tres anys ens hem desacreditat, hem perdut prestigi i consideració

POLÍTICA SOCIAL

Montilla encara havia de néixer i jo ja deia que el catalanisme és necessàriament social

GESTIONAR

Sap per què es parla tant de gestió? Perquè durant tres anys no se n'ha fet ”

(Ve de la plana anterior)

vaig fer a l'Ateneu de Madrid sobre la immigració», «Busqui'm, per favor, aquella altra que vaig fer a l'Institut d'Estudis Catalans». La primera conferència és de juny de l'any 2000. La segona, del 2004. La secretària les troba d'immediat. Dit i fet. Ara li acaba de portar l'article que Salvador Cardús va publicar a *La Vanguardia* el 6 de setembre passat.

—«Miri què diu en Cardús. 'En realitat, en els seus anys de govern, CiU va saber mostrar fins a quin punt nacionalisme i polítiques socials no eren necessàriament termes contradictoris.' I miri com el sociòleg conclou, perquè és important: 'I si en alguns casos ho van ser és que va fallar la seva responsabilitat nacional i no tant la social'. L'objectiu de CiU no ha estat la defensa d'un sector social o econòmic o d'una part del territori sinó del poble, del país en el seu conjunt. I així ha estat.»

Impossible amb el PP

—Bé, el cos a cos està entre el PSC i CiU. Com sempre, d'altra banda. Diuen que cap podrà governar en solitari. Què preveu?

—«No em faci parlar de pactes ni aliances. No és el moment, no m'interessa. Ara cal guanyar. I guanyar bé. Deixi'm dir, només, que és evident que no podríem col·laborar amb un govern socialista a Madrid estant a Catalunya en l'oposició d'un govern també socialista. Aquí només hi ha dos punts clars. El primer, que CiU no pot pactar amb el PP. El PP ha provocat una fractura molt profunda que no és solament política, sinó moral. La ruptura ha estat amb CiU, per descomptat, però també amb Catalunya, o amb una gran majoria de catalans. El segon punt és que, en conseqüència, l'alternativa és o tripartit o CiU, sola o acompanyada.

L'expresident «enretirat» està al cas de la política i de la marxa del seu partit. / ANDREU PUIG

El que compta ara és que CiU tregui un bon resultat que faci impossible un nou tripartit.»

—Tenim l'Estatut al Tribunal Constitucional.

—«Tinc confiança, però seria molt greu que tombés, per exemple, alguns dels articles lingüístics que ja havíem desenvolupat sense majors problemes amb l'Estatut anterior. L'Estatut aprovat és millor que l'antic. Això és indiscutible, i celebro poder-ho dir perquè CiU va ser decisiva per aconseguir-ho. Una altra cosa són les maniobres que hi ha i hi haurà per deformar-lo i retallar-lo. Només ho evitarem si Catalunya té força política i moral per fer fracassar aquests intents.»

—Però Rodríguez Zapatero havia dit que aplicaria l'Estatut amb generositat.

—«No m'agrada l'expressió, no em tranquil·litza. L'Estatut s'ha d'aplicar amb lleialtat. Se'n ha

de traspasar allò a què tenim dret. I això no és generositat. És tracte just, és complir.»

—Però amb el nou Estatut, tindrem més diners?

—Pel que fa a infraestructures, sembla que sí. Les infraestructures són molt importants, i algunes de les que ens falten estan en avançat estat de construcció. Ara: pel que fa al finançament de la mateixa Generalitat, hi ha pendent la nova llei orgànica de finançament de les comunitats autònomes (LOFCA), i això em preocupa. Però de tota manera, si el nou sistema es retardés o quedés escapçat, ara ja tenim cada cop més diners, i l'any que ve en tindrem més, tot i que el sistema ara per ara continua essent poc equitatiu respecte a Catalunya.»

—En què es basa per dir que tindrem més diners?

—«En els pressupostos.

Si comparem els pressupostos de la Generalitat del 2001 i el 2006 veurem que han passat de 13,4 milers de milions d'euros a 23,9. Què ha succeït a Catalunya entre el 2001 i el 2006? Hi ha hagut un petit increment del preu de la benzina i una bestreta de la Sanitat que no expliquen el gran salt que s'ha produït. ¿Què hi ha hagut de nou, doncs? El nou sistema de finançament pactat pel govern de CiU amb el govern de Madrid a final del 2001.»

—El govern del PP.

—«Amb qui vol que haguessim pactat? S'havia de fer amb el govern que hi havia. Abans ho havíem fet amb els del PSOE i n'havíem tret també molt rendiment. El més positiu de tots els canvis que vam aconseguir introduir del 1993 al 2001 va ser el principi de la coresponsabilitat fiscal i la participació gradual en molts impostos. Això fa que si l'economia

va bé, Catalunya se'n beneficiï més.»

La immigració

—El gran debat, ara, és el de la immigració. Vostè, de jove, molt abans de ser president de la Generalitat, ja va preveure l'impacte de la immigració d'origen espanyol (andalusa, murciana, extremeña...) i va viatjar per Espanya per observar els llocs d'origen de la gent forçada a desplaçar-se. Va preveure, ja governant, la dimensió de la immigració estrangera actual?

—«Sí. L'any 1998 o 1999 vaig dir a José María Aznar que calia fer una llei d'estrangeria. Es va fer, però per diverses circumstàncies va sortir malament, encara que per part nostra vam prendre algunes iniciatives que espero que ara es podran intensificar. Al mateix temps vaig fer algunes conferències alertant del repte que

teníem al davant. Repte i problema. Quan deia *problema* se'm tirava tothom a sobre perquè representava que la immigració no era un problema sinó una solució. És clar que és una solució, si es gestiona bé, però també és el problema que tots aquells que abans m'havien blasmat i m'havien acusat de racista ara reconeixen. Un immigrant que treballa contribueix a la riquesa del país. Aporta mà d'obra que necessitem, cotitza a la Seguretat Social, compra cotxes i els cigrons del sopar. Però també introdueix pressió social i, si és mà d'obra de baixa qualitat, no contribueix a produir valors afegits ni a la competitivitat.»

—I el vot?

—«Evidentment hauran de votar a mesura que es vagin arrelant. La incorporació al dret de vot serà gradual i asimètrica. Primer votaran a les municipals els provinents de la Unió Europea. Després, els sud-americans, que tenen la integració més senzilla i més fàcil la nacionalitat.»

—Algun dia s'aturarà, la immigració?

—Només s'aturarà quan el país pateixi una recessió econòmica. Mentrestant, si no fem una bona política d'integració —i no només d'exaltació de la diversitat— pot passar que en el futur, en un període de temps que ara no li sé quantificar, els catalans siguem, a Catalunya, minoria. Entenent per catalans els que se'n sentin, parlin en català o no. Ara en Mas ha promès més ajuts a la família, als fills. L'altre dia em vaig enfadar. Em vaig trobar una senyora que em va dir: 'Sí, sí, més ajuts a la família i totes aquestes coses que vostès prometen volen dir més ajuts als immigrants.' 'Als immigrants i a vostè, senyora', li vaig haver de dir. Si la mentalitat de no esforçar-se es consolida a Catalunya, estem perduts.»